

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrei
Agnei Bilotaitei
bendrasisd@vrm.lt
agne.bilotaite@vrm.lt

2024-09-16 Nr.24-0916

Kopijos:
Lietuvos Respublikos finansų ministrei
Gintarei Skaistei
finmin@finmin.lt
gintare.skaiste@finmin.lt

Lietuvos savivaldybių asociacijai
bendras@lsa.lt

DĖL SAVIVALDYBIŲ PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS FUNKCIJOS FINANSAVIMO 2025 METAIS

2024 m. birželio 20 d. Vidaus reikalų ministro (toliau - VRM) 2022-11-28 įsakymu Nr. 1V-728 sudarytos darbo grupės posėdyje antruoju klausimu buvo svarstyta dėl lėšų valstybinei (valstybės perduotai savivaldybėms) priešgaisrinės saugos funkcijai 2025 m. valstybės biudžeto projekte skyrimo. Posėdyje pateikta informacija, kad valstybinei (valstybės perduotai savivaldybėms) priešgaisrinės saugos funkcijai savivaldybėms skirta dotacija 2024 m. sudaro 43 mln. 762 tūkst. Eur; į rengiamą 2025 m. valstybės biudžeto projektą VRM pateikė 48 mln. 585 tūkst. Eur poreikį.

Ši 2025 m. numatoma skirti dotacija savivaldybių vykdomai valstybinei priešgaisrinės saugos funkcijai **nėra pakankamos apimties, trūkstamas lėšų poreikis sudaro papildomai apie 12 mln. Eur.**

2025 m. biudžeto projekte numatoma 48,6 mln. Eur suma būtų pakankama tik nuo 2025-01-01 didėjančiam (dėl šalyje padidintos minimalios mėnesinės algos) minimaliam ugniagesių darbo užmokesčiui mokėti, tačiau **šios sumos nepakaks pilnam savivaldybių ugniagesių išlaikymui ir aprūpinimui, kadangi 2025 m. biudžeto projekte:**

1. nenumatomos lėšos ugniagesių kvėpavimo apsaugos priemonėms (kvėpavimo aparatai), ugniagesių apsaugos priemonėms (koviniams drabužiams, diržams, šalms ir kt.) įsigyti, gaisriniais automobiliams (bent dėvėtiems, ne naujiems), kitai gaisrų gesinimo ir gelbėjimo įrangai įsigyti, prižiūrėti, remontuoti, kadangi daugiau kaip 95% visos numatomos skirti dotacijos sumos atitenka išimtinai tik darbo užmokesčio fondui.

2. nenumatomos lėšos neišvengiamam, įstatymais užprogramuotam ugniagesių viršvalandiniam darbui apmokėti, kuris taipogi turi būti teisingai apmokamas skiriant savivaldybėms iš valstybės biudžeto tam tikslui papildomas lėšas. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-04-17 nutarimu Nr. 354 patvirtinto Priešgaisrinės saugos užtikrinimo standarto priede „Minimalūs budinčios pamainos sudėties reikalavimai“ įtvirtintas reikalavimas kiekvienoje savivaldybių ugniagesių komandoje prie automobilinės cisternos priskirti ne mažiau kaip 2 ugniagesius, dirbančius keturiomis pamainomis. Tokia imperatyvi budinčios pamainos struktūra sąlygoja nuolatinį įprastą darbo laiko normą viršijantį darbą, kiekvienam ugniagesiui vidutiniškai per mėnesį tenka dirbti 15,7 valandų daugiau nei nustatytoji norma (t.y. viršvalandžių). Atkreipiame dėmesį, kad vieno ugniagesio veikla ne tik nėra efektyvi, bet gali būti ir pavojinga jo sveikatai, ar net gyvybei.

3. nenumatomos lėšos praeitų laikotarpių deficitui padengti. Praeitų kelerių metų laikotarpiu deficitas savivaldybių priešgaisrinei saugai finansuoti susidarė dėl tų pačių priežasčių – valstybė niekad neskyrė pakankamai lėšų šiai funkcijai atlikti: nedidino finansavimo tiek, kiek jo poreikis didėjo dėl infliacijos, minimalaus darbo užmokesčio didėjimo; neskirtas finansavimas ugniagesių materialiniam aprūpinimui, saugos ir sveikatos būtinosioms priemonėms ar gaisriniai technikai įsigyti. Antai, 2022-2023 metais šalyje turėjome atitinkamai 19 proc. ir 9 proc. infliacijos lygį, minimalus darbo užmokestis 2023 m. didėjo 15 proc., o savivaldybių priešgaisrinės saugos funkcijos finansavimas tais metais buvo padidintas tik 2,7 proc. Šios funkcijos finansavimo deficitas sąlygoja drastišką savivaldybių ugniagesių trūkumą šalyje, todėl vertintinas kaip neatsakingas elgesys, **galintis priversti prie visiško savivaldybių ugniagesių sistemos sunaikinimo ir vietos gyventojų apsaugos nuo gaisrų ir kitų nelaimių sužlugdymo.**

Atkreiptinas dėmesys, kad savivaldybėms perduota valstybinė priešgaisrinės saugos funkcija yra finansuojamos iš valstybės biudžeto asignavimų (dotacijų savivaldybių biudžetams). **Valstybė, pavesdama savivaldybei vykdyti valstybinę funkciją, nustatydamą šiai funkcijai atlikti imperatyvius reikalavimus, įvesdama imperatyvius ugniagesių sudėties, ugniagesių apsaugos, materialinio aprūpinimo ir technikos reikalavimus, didindama minimalų darbo užmokestį, privalo numatyti savo biudžete ir skirti savivaldybėms pakankamą dotacijų sumą reikalingą pavestai funkcijai vykdyti. Priešingu atveju bus pažeisti pamatiniai konstituciniai teisinės**

valstybės, socialinių garantijų, darbuotojų saugos ir sveikatos bei teisingo apmokėjimo už darbą principai.

Prašytume įvertinti neišvengiamą būtinybę didinti savivaldybių priešgaisrinės saugos funkcijos finansavimą ir 2025 metų biudžete savivaldybėms numatyti pakankamą valstybės biudžeto dotacijų sumą šiai valstybinei funkcijai vykdyti. **Prašome apsvarstyti ir rasti galimybę 2025 metų biudžete papildomai skirti ne mažiau kaip 15 mln. eurų savivaldybių atliekamai priešgaisrinei funkcijai vykdyti**, didėjančiam savivaldybių ugniagesių darbo užmokesčiui mokėti, viršvalandinio darbo apmokėjimui, gyvybiškai būtinai ugniagesio apsaugos įrangai ir technikai įsigyti.

Apie priimtas priemones prašytume informuoti Lietuvos gaisrinės saugos asociaciją raštu.

Pagarbiai,

Lietuvos gaisrinės saugos asociacijos prezidentas

Vytas Kaziliūnas